

dok to na pr. navodi Milko Cepelić u svom vodiču po stolnoj crkvi dako-vačkoj, koji je štampan u Đakovu 1915. Ovo bi lijepo opremljeno djelo dra Rogića, koje očito ima samo da posluži u praktičke svrhe, s time samo još dobilo na svojoj vrijednosti.

Dr. D. Kniewald.

Heffler Ferdo, Metodika religijske nastave i odgoja za učiteljske škole, III. sasvim prerađeno izdanje, Zagreb 1931, str. 120 8°. Tisak Nadbiskupske tiskare u Zagrebu. Cij. broš. Din. 22.—.

Prva dva izdanja Hefflerove Metodike davno su već posvema raspačana. Već se kroz par godina živo osjećala potreba novog izdanja. Razumljivo je i zbog same stvari kao i zbog prilika, što su se izmijenile tijekom godina, da je bilo potrebno novo izdanje znatno popuniti, kako s obzirom na najnovije tekovine didaktike i katehitične metode, tako i s obzirom na naše sadašnje školske zakone i nastavni plan. Naročito je pisac imao na umu, da se s jedne strane drži onih direktiva, što mu ih je dala katehetska anketa, održana na svršetku g. 1926., a s druge strane, da se saglasi s naredjenjem Ministarstva prosvjete od 14. IV. 1931. S. N. br. 11.502, kojim je podrobno propisana nastavna građa ove discipline za državne učiteljske škole. U okviru te dvostruke ograde dakako da pisac nije mogao sasvim slobodno dati maha svojoj svestranoj stručnoj spremi, da nam pruži potpuno zaokruženo i sa svim naučnim aparatom opremljeno djelo, kako je to sam bio zamislio i u prvotnom rukopisu već izradio. Poznato nam je, da su upravo najljepše i najinteresantnije partije morale izostati na zahtjev državne školske cenzure, da knjiga, kako se motiviralo, kao školski udžbenik ne izade preopširna. No pored svih ovih obzira na ograničenja, s kojima je pisac morao računati, odlično mu je uspjelo da dade najbolje, što je u tim granicama moguće.

Što se tiče samog rasporeda građe, knjiga obrađuje ova poglavlja: Uvod, gdje pisac govori o temeljnim pojmovima, što se obrađuju u metodici religijske nastave. Slijedi prvi odsjek: Metodika religijske nastave, koji se dijeli u 5 dijelova: Bitnost i zadaća vjerske nastave, Povijest vjerske nastave, Opće psihologijske osnove, Religijsko učevno gradivo ili učivo, Metoda religijske nastave. Ovo posljednje poglavlje prvog odsjeka govori najprije o objektivnoj, a zatim o subjektivnoj metodi religijske nastave. Tu se pisac nalazi u svom elementu, jer se upravo on kroz punih 30 godina svoga javnog katehetskog rada borio za to, da u katehetskoj nastavi i uzgoju utre put psihološkoj metodi, koja je nikla kao plod modernog katehetskog gibanja istodobno i samostalno kod nas kao i u Austriji i u Njemačkoj, napose u Münchenu. Danas možemo s radošću konstatirati, da je ta metoda napokon doživjela opću pobjedu u katehetskom svijetu i tako unijela u duh potpune katehetske renesanse, koji se sklada s onim duhom, kakav je vladao u katehetskoj nastavi i uzgoju od prvih kršćanskih vremena, naročito kako ga je zacrtao veliki crkveni učitelj sv. Augustin. Osobito upozoravamo na to, kako je piscu uspjelo u ovom djelu dati preciznu rekonstrukciju raščlanjivanja učevnoga gradiva i postupka prema načelima Wilmannovim (str. 79—88), gdje se vidi početna neovisnost hrvatske katehitične škole od Münchenske (oso-

bito na str. 87—88). Nadalje upozorujemo na poglavlje »Škola rada« na str. 94—100, gdje je prvi puta kod nas dano školi rada ono mjesto, koje joj pripada prema katoličkoj nauci. Drugi odsjek: Metodika religijskog odgoja, govori o vrstama i sredstvima odgoja, naročito o natprirodnim odgojnim sredstvima, t. j. o pripravi djece za primanje sv. sakramenata, o slušanju sv. mise, o molitvi i o životu s crkvenom godinom. Djelo je u svakom pogledu kao školski udžbenik vrlo dobro uspelo.

Bilo bi vrlo poželjno, da nam pisac izda posebno izdanje ovog svog djela u onom opsegu, kako je bilo priredeno u rukopisu prije preradbe prema ograničenju državne cenzure. Takvo bi izdanje imalo naučnu kritičnu vrijednost u našoj katehetičnoj literaturi i bilo bi neophodno potrebno kao priručnik za katehetsku naobrazbu našeg svećeničkog podmlatka i za vjeroučitelje. Možda će jednom ipak svanuti povoljne prilike za ovakvo izdanje.

Dr. J. Oberški.

Der grosse Herder: Nachschlagewerk für Wissen und Leben. 12 Bände und ein Welt- und Wirtschafts atlas. Verlag Herder, Freiburg im Breisgau. **II. Band:** Batterie bis Cajetan. Mit Textbildern und 36 Rahmenartikeln (VI S., 1728 Sp. Text und 146 Sp. Beilagen: 15 mehrfarbige Pläne, 8 mehrfarbige Kunstdrucktafeln, 13 Schwarzdrucktafeln, 2 Offsettafeln und 5 Tiefdrucktafeln.) 1932. In Halbleder mit Kopffarbschnitt 34.50 M.; in Halbfiranz mit Kopfgoldschnitt 38 M.

Prigodom izlaska prvog sveska ovoga velikog poduzeća Herderove nakladne knjižare preporučio sam ga (cfr. »Bogoslovska Smotra« br. 4. 1931., str. 458) katoličkoj hrvatskoj javnosti najtoplije. Bez obzira, što je taj leksikon njemački pothvat i što ga provejava duh njemačkih njegovih saradnika, mi smo upućeni na nj kao na jedno vrsno djelo. Mjesto velikog broja liberalnih njemačkih leksika, što ih susrećete po stanovima naše inteligencije (Brockhaus, Mayer), bilo bi kud i kamo bolje, da se udomi ovaj veliki Herderov leksikon, moderan i dotjeran u svakom pogledu. — Drugi svezak je jednako bogat tekstom i slikama. Ponovno preporučujem čitavo djelo.

A. Ž.

Truhelka dr. Ćiro: Starokršćanska arheologija. Izdanje jeronimske »Knjižnica općeg znanja«, Zagreb 1931. — Str. 222. — Slika 141. — Cijena Din 60.— (uvezano Din 70.—). — Ova je velika studija mnogogodišnji rad znanoga stručnjaka i djelo je zasebne vrste. Pisano je čitkim stilom izvršno će doći i široj publici, a stručnjake će zainteresirati, jer je grada uzeta redom s našega teritorija te prema tome daje izvorni i novi materijal. Knjiga najprije u općem djelu tumači vrlo zorno i spretno motive ukrasa i simbolizam starokršćanskih građevina te način gradnja bazilika i drugih crkvenih objekata. Ovaj dio važan je za svakoga, koji hoće razumjeti staru hrvatsku povijest i opise starijih i najnovijih otkrića iz dobe hrvatskih narodnih vladara. Specijalni dio knjige obrađuje kao prvi period razdoblje od pojava kršćanstva do provale Gota te se bavi spomenicima u Vidoštaku, Borasi, Gotovušu, Solinu i t. d. Drugi period, oko dolaska Hrvata u novu postojbinu, osobito je za nas zanimiv, jer daje izvrstan prijedlog dosada još nigdje tako sabranog gradiva. Opisuje se tu i tumače